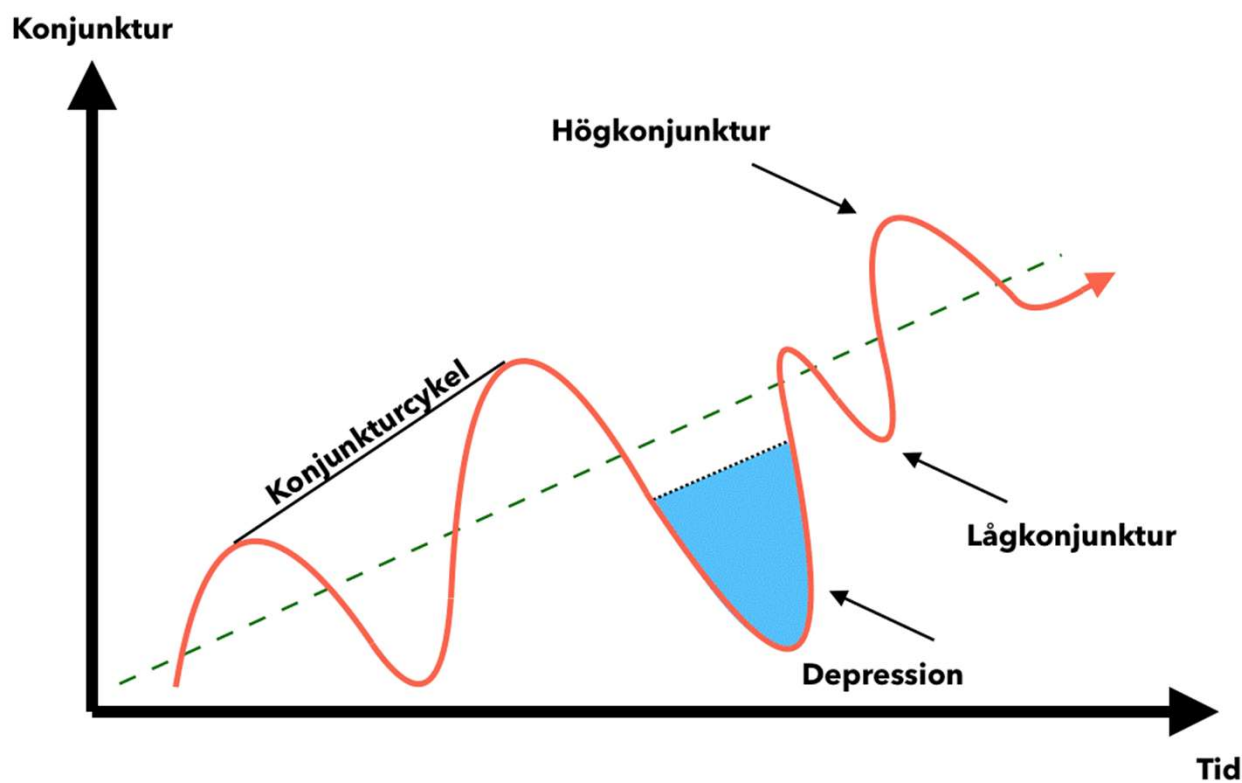

Det ekonomiska läget

November 2019

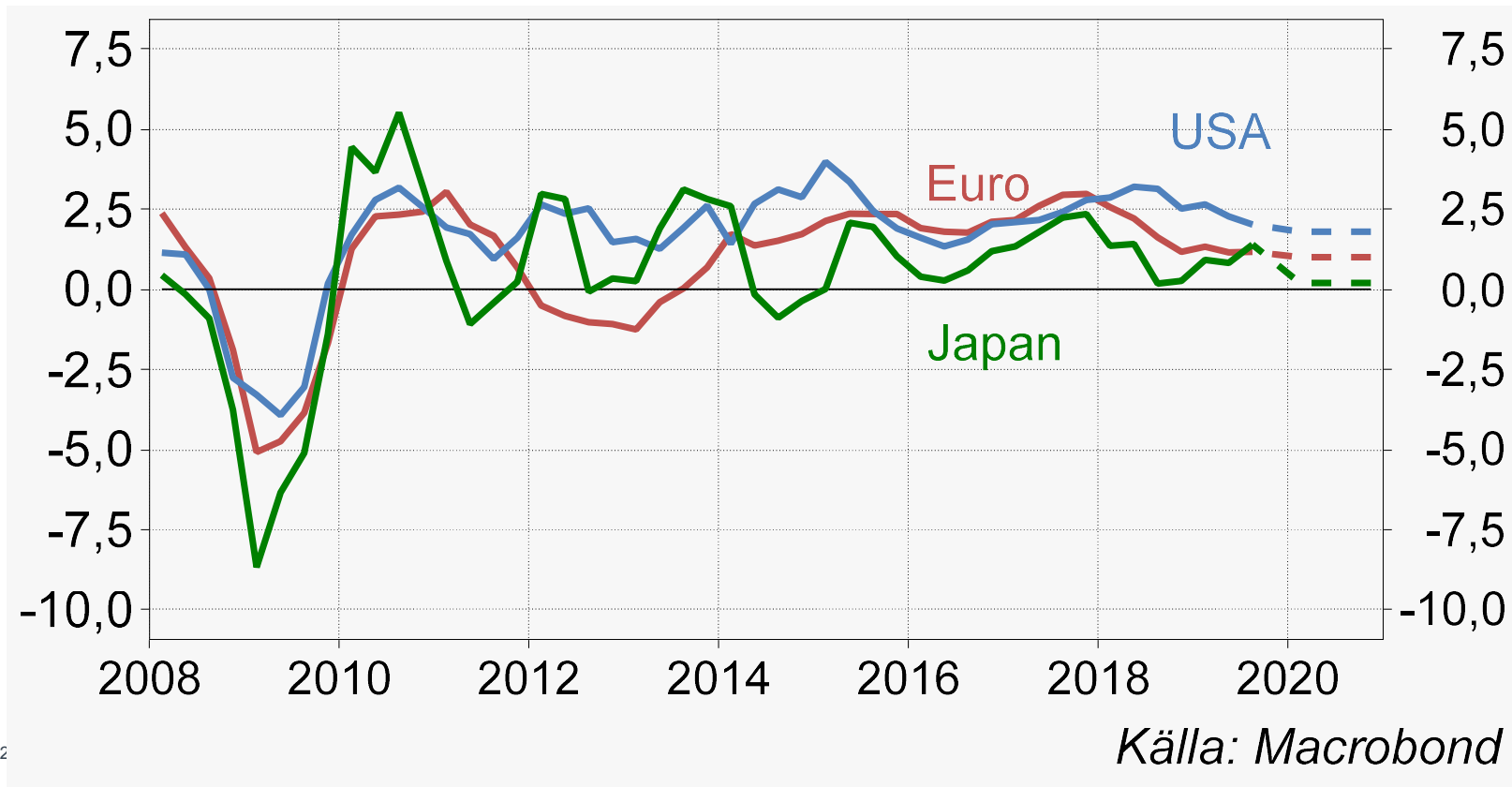

Göran Grahn

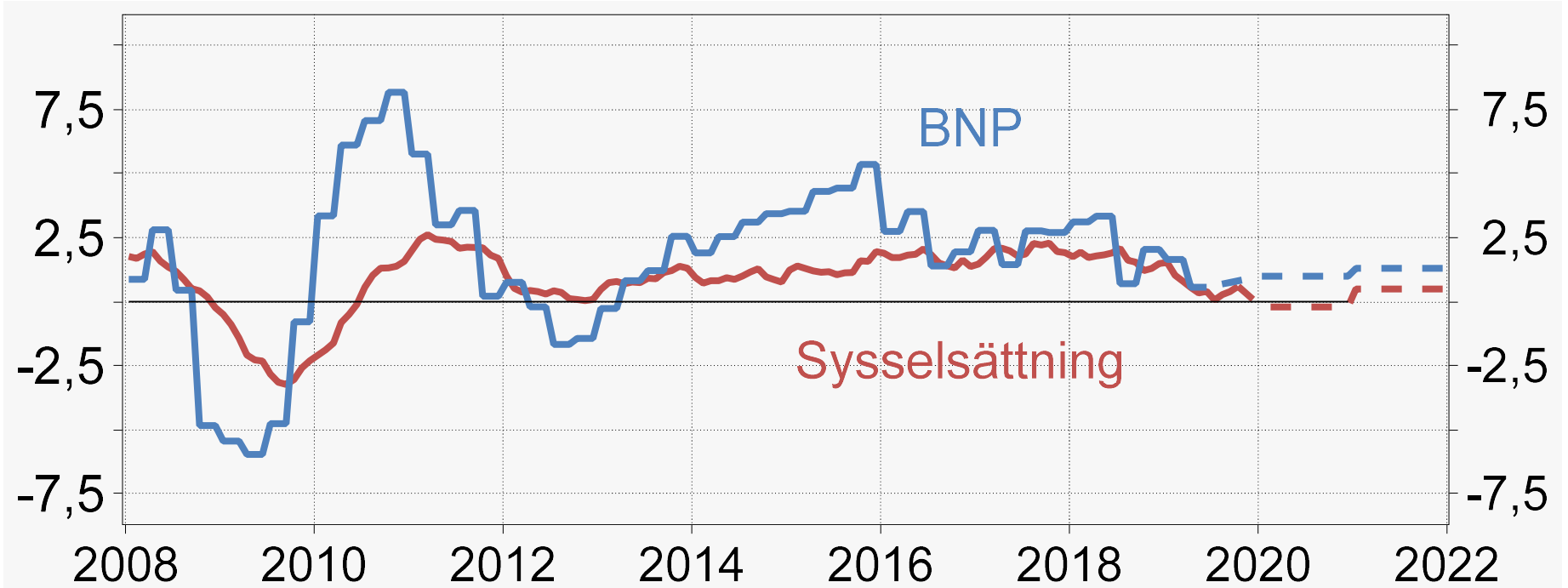
2019 11 29

Hygglig tillväxt i omvärlden de kommande åren

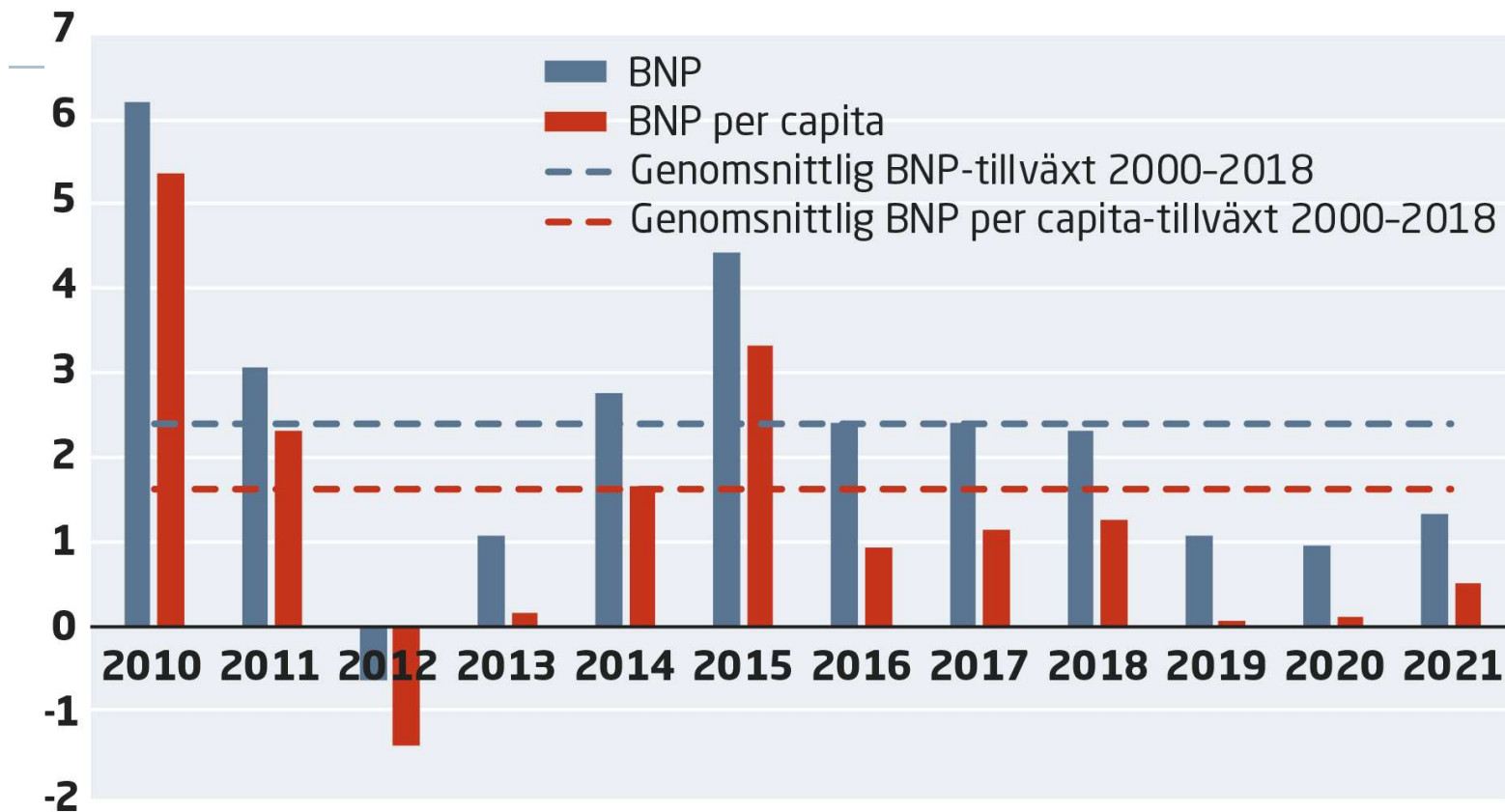
BNP mattas, men minskar inte

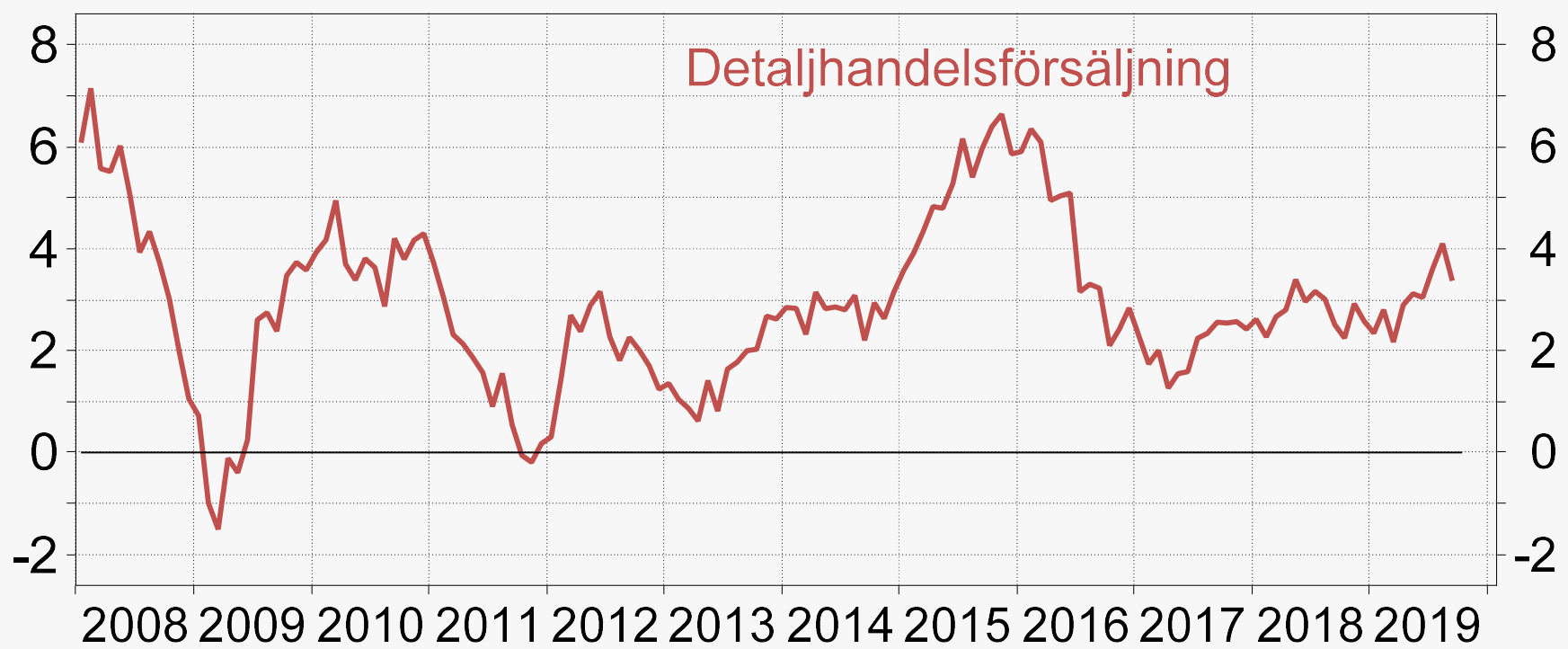
Källa: SCB, Svenskt Näringsliv

DIAGRAM 7: BNP per capita

Årlig procentuell förändring, fasta priser

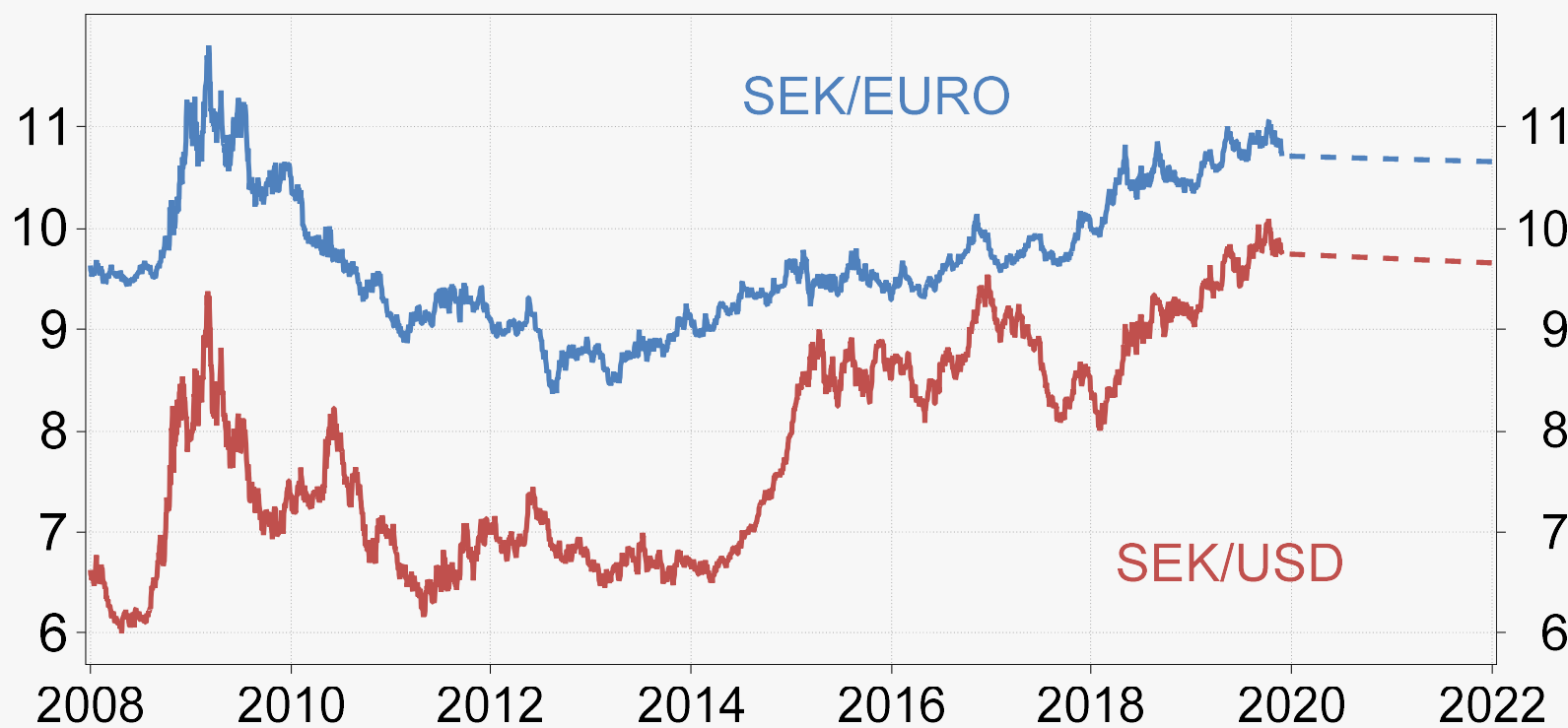

Detaljhandeln växer i hygglig takt

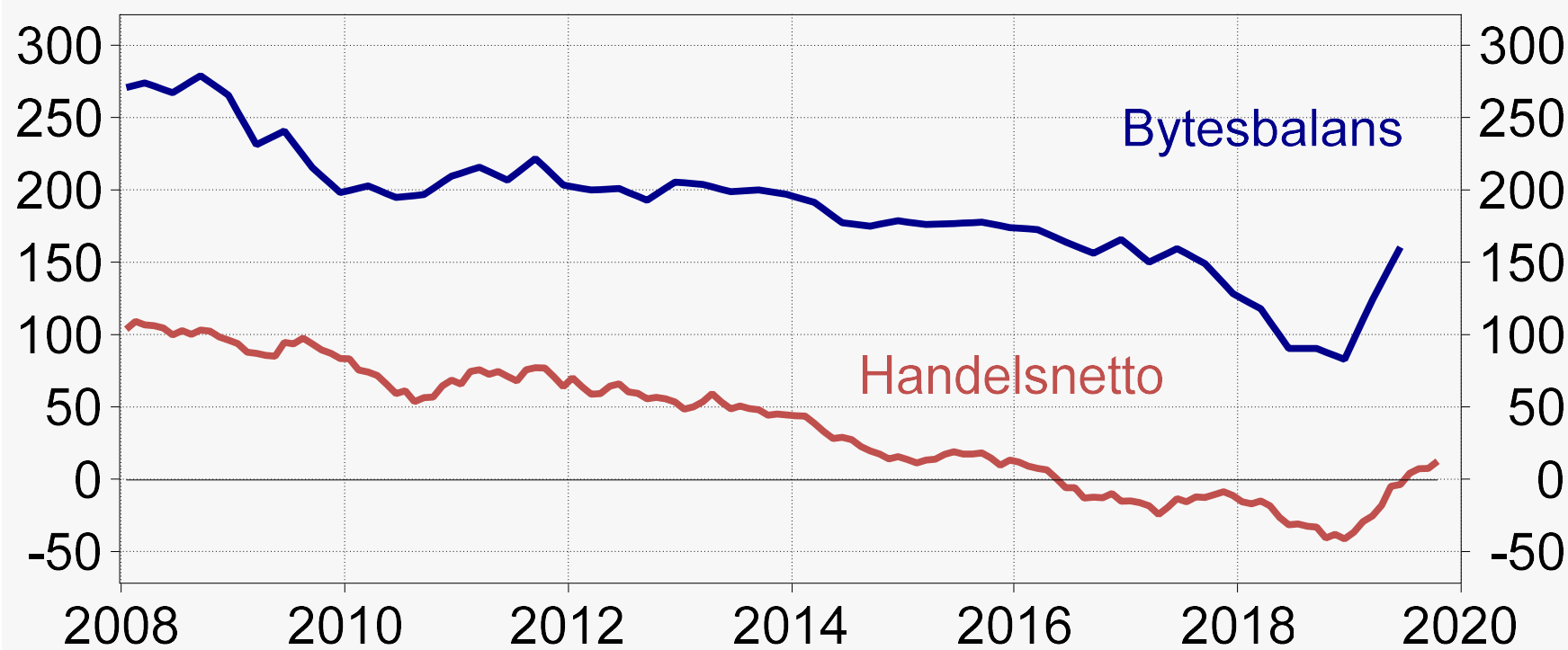
Källa: SCB

Smygdevalvering av kronan?

Källa: Riksbanken, Svenskt Näringsliv

Utrikeshandeln bidrar till tillväxten igen efter några svaga år

Källa: SCB

Hittills ingen katastrof enl statistiken – men nu hopar sig riskerna...

- Globala risker

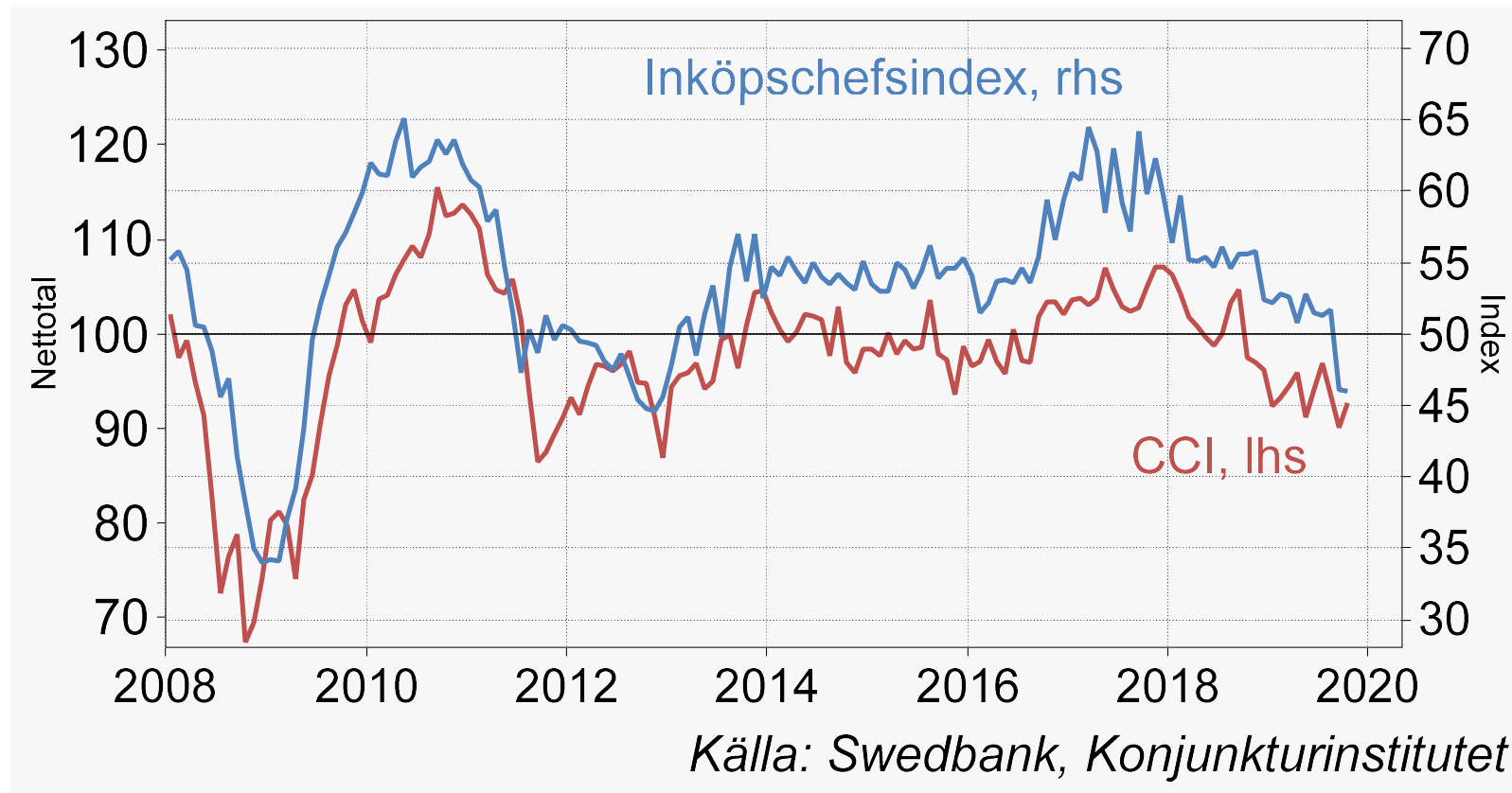
- Brexit – vad händer egentligen?
- Trump – ökad protektionism?
- Stora skulder - uttömd penning- och finanspolitik
- Oro i Chile, Bolivia, Libanon, Irak, Hong Kong
- Migration pga krig, fattigdom och klimat

- Inhemsk risker

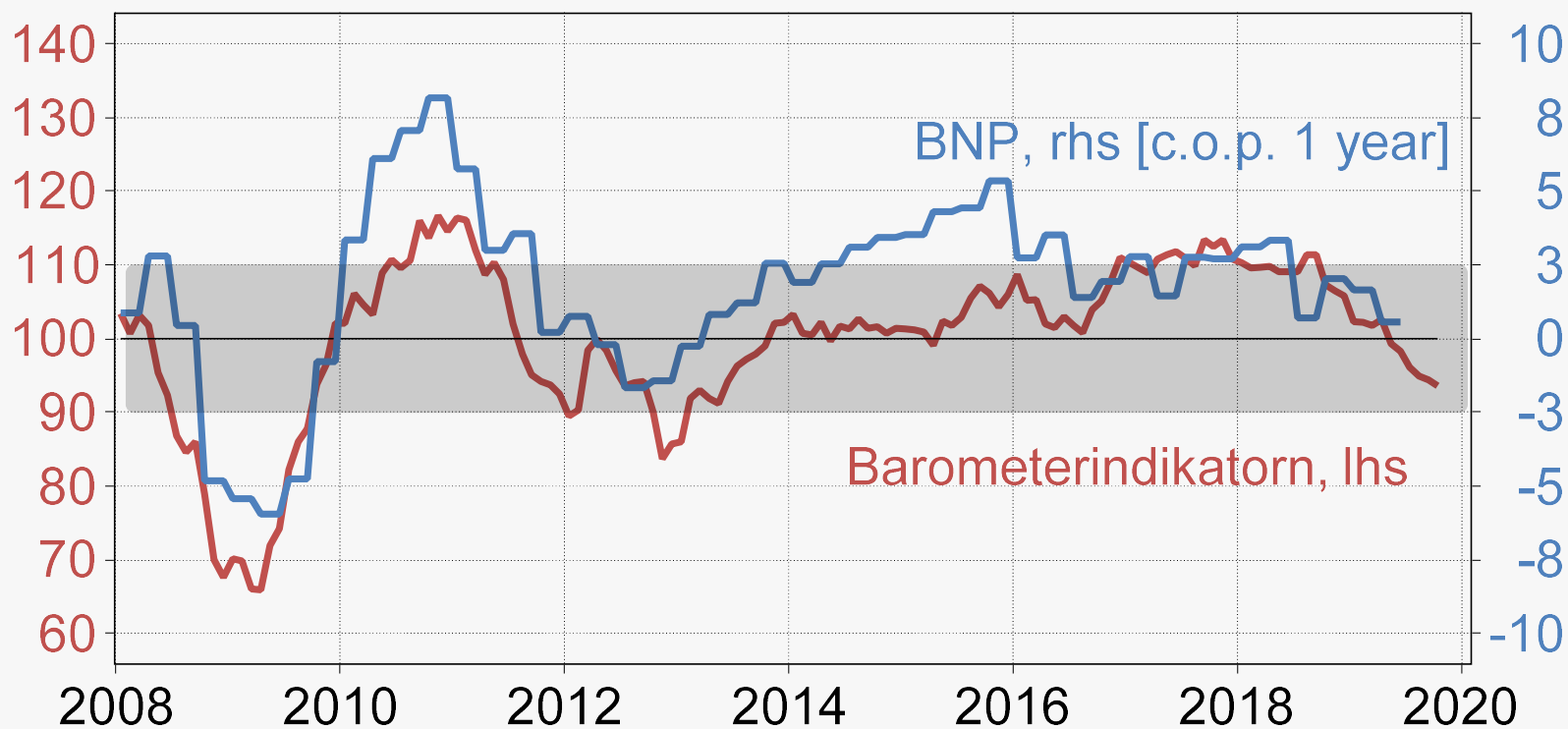
- Bostadssektorn i Sverige - minskat byggande, men fortsatt stort behov
- Stora hushållsskulder
- Migration – svårt att hantera för kommunerna

Konsumenternas och inköpschefernas förtroende sviktar

Den samlade indikatorn signalerar svagare tillväxt

Källa: Konjunkturinstitutet, SCB

Guldpriset stiger i orostider

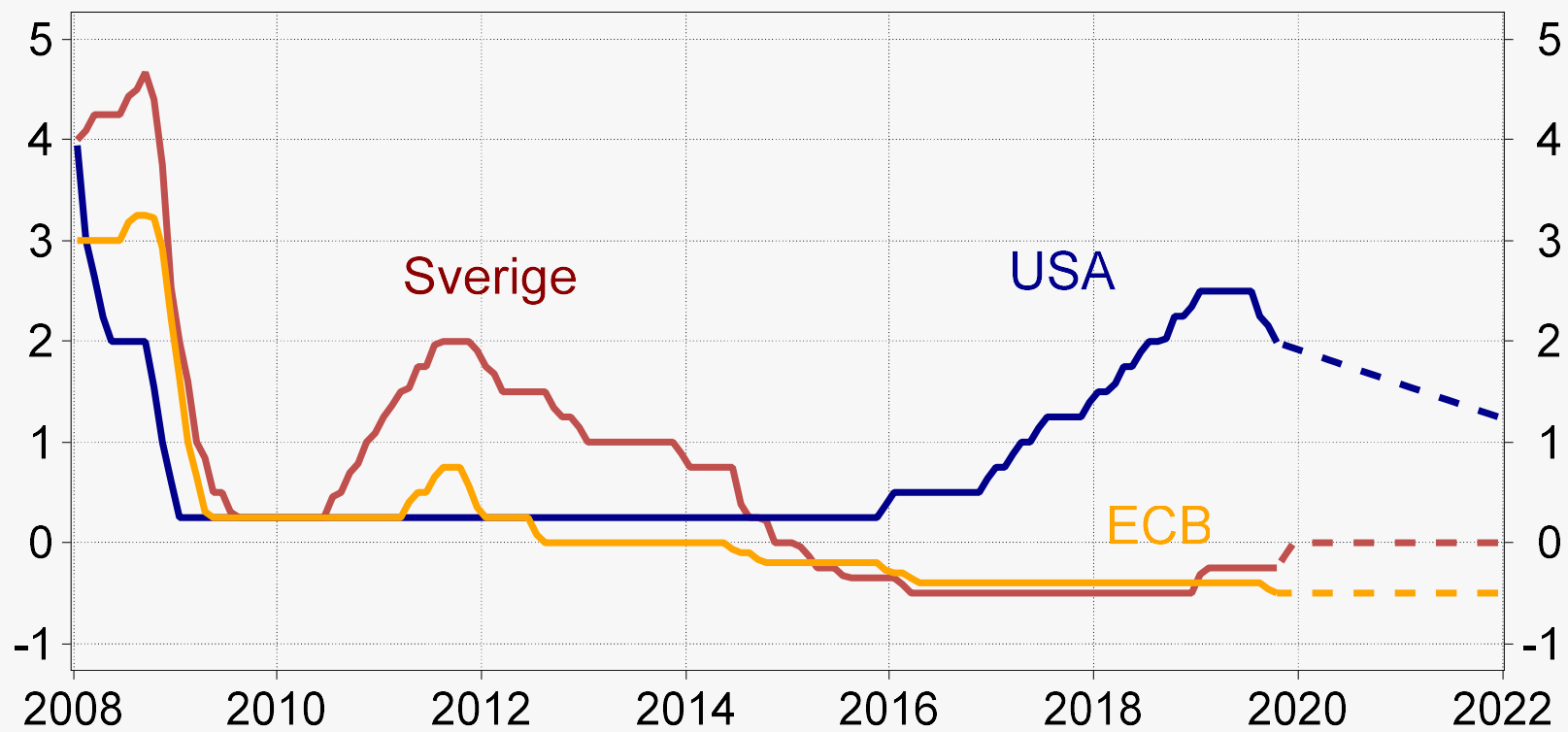
Källa: Macrobond

Börsen har ökat med 200 procent på 10 år

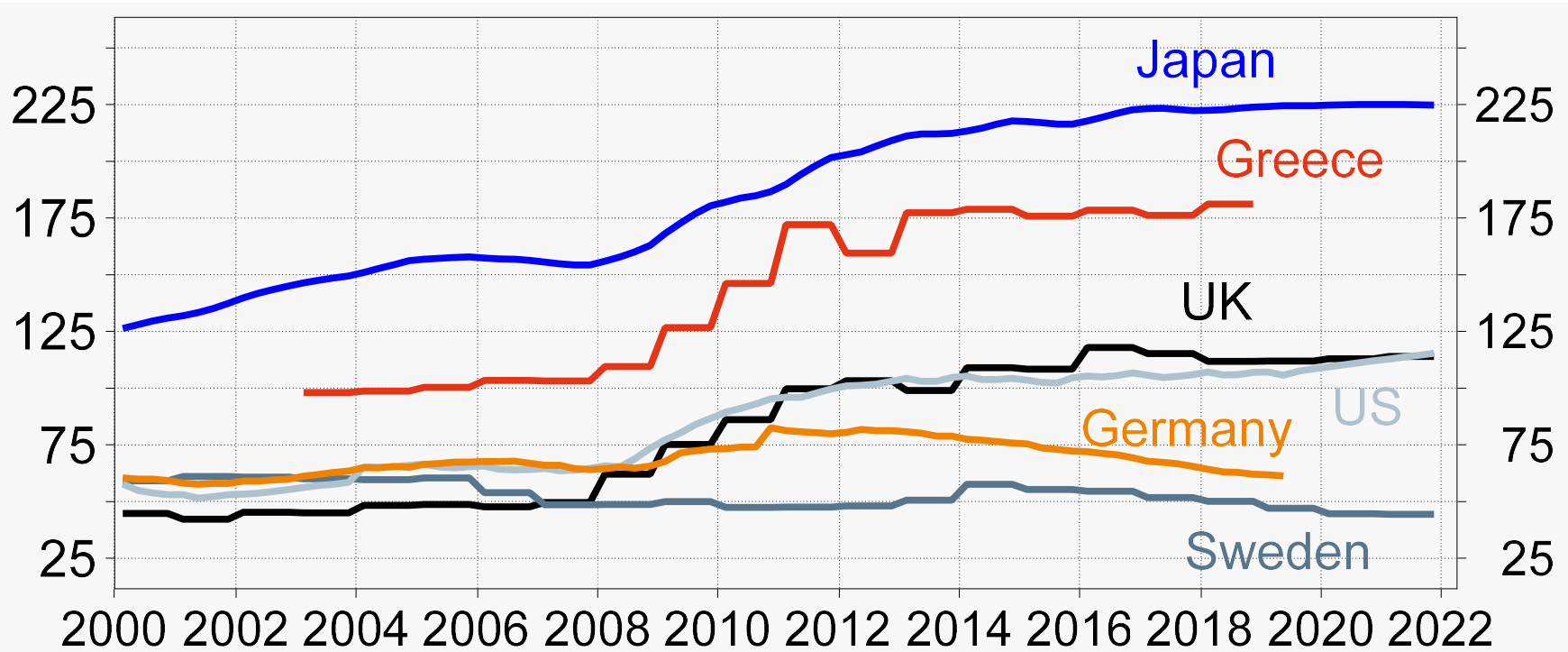
Källa: Macrobond

Den amerikanska centralbanken har litet krut, men inte de europeiska

Källa: Riksbanken, ECB, Federal Reserve, Svenskt Näringsliv

Statsskulderna har vuxit på många håll - Finanspolitiken begränsad

Källa: Macrobond

Vad händer nu? Kan utvecklingen bli svagare än vi skissat?

- Konjunkturen mattas globalt
- Finanspolitiken uttömd på många håll – stora skulder
- Penningpolitiken uttömd på många håll – räntorna har sänkts till noll
- Klassiska verktyg att stötta konjunkturen verkningslösa

Kan Sverige klara sig bättre än andra länder?

- Statsskulden mycket låg
- Egen valuta – depreciering möjligt

Men...

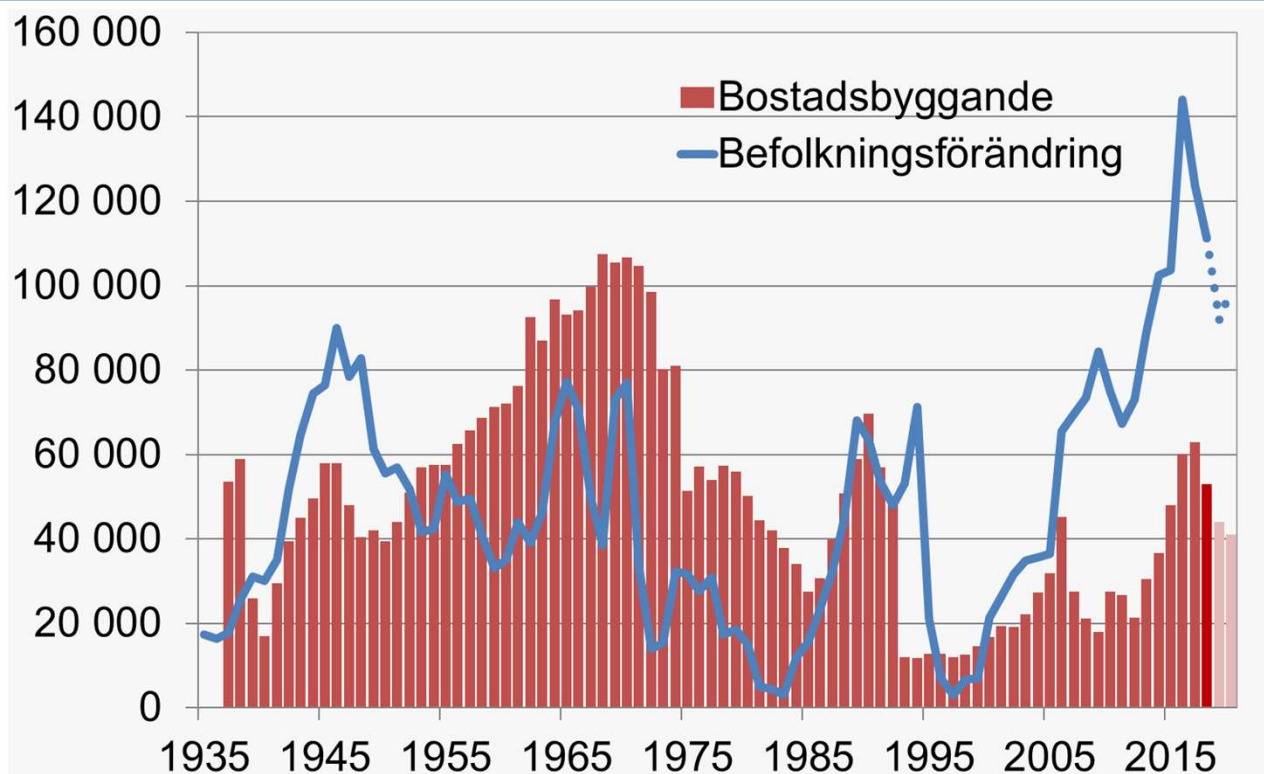
- Bostadsbrist och stora hushållsskulder
- Problem med migration och integration

Bostäderna inger oro i Sverige

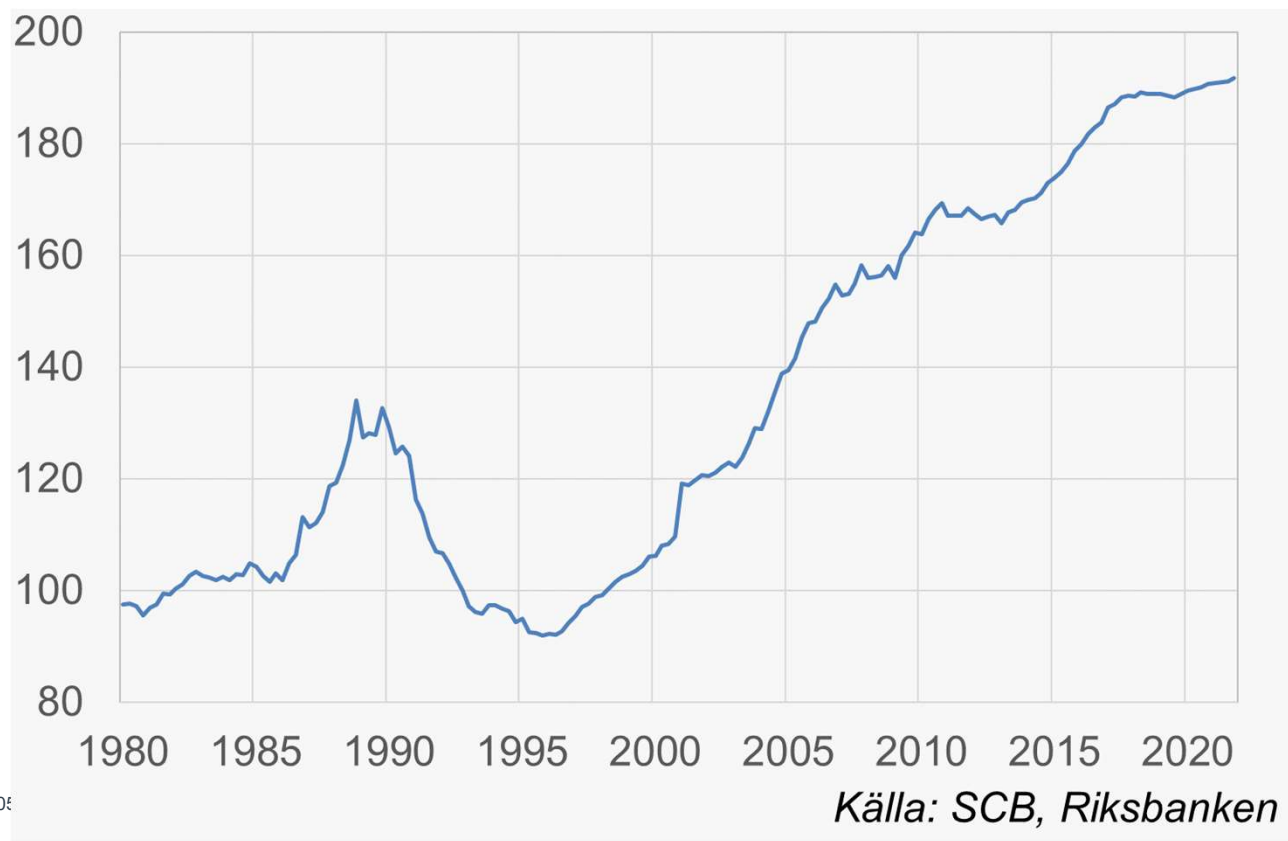

Snabb befolkningsökning, men svagt byggande

Hushållens skulder oroväckande stora

Olösligt problem på svensk bostadsmarknad?

- Bostadsbristen fortsatt stor
- Trots det minskar bostadsbyggandet
- ”Problemet” är att behovet av bostad finns bland grupper som har inga eller små ekonomiska resurser att efterfråga en bostad – ex unga vuxna, nyanlända
- Vem skall bygga för denna grupp?

Vad kan driva tillväxten?

- 5G – stora investeringar krävs. Nätutbyggnad, nya apparater mm
- Klimatinvesteringar
- Eldrift – Nätutbyggnad, laddstolpar, nya bilar mm
- Nytt miljonprogram, dvs massivt bostadsbyggande

...eller, fungerar det att trycka pengar och betala skulder?

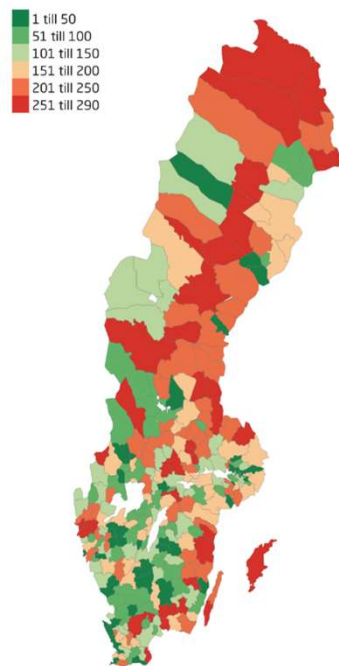
MMT

Modern monetary theory

”Centralbankerna trycker pengar och finansierar offentliga utgifter”

Den regionala utvecklingen...

TOTALRANKING 2018

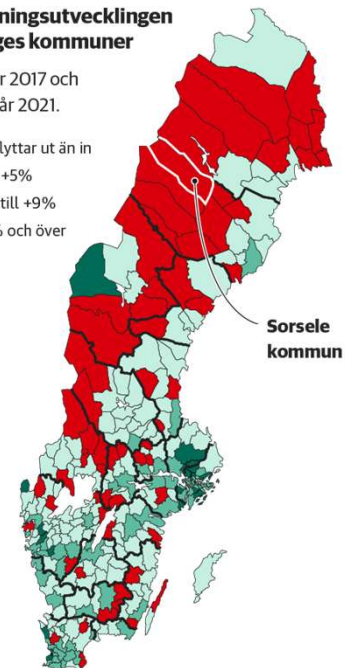

Källa: Lokalt företagsklimat, Svenskt Näringsliv

Befolkningsutvecklingen
i Sveriges kommuner

Mellan år 2017 och
prognosår 2021.

- Fler flyttar ut än in
- 0 till +5%
- +6% till +9%
- +10% och över

Antal sysselsatta i länen samt procentuell fördelning per sektor

	Antal sysselsatta	Q3 2019, 1000-tal	Verkstadsindustri	Övrig varuprod	Hand, transp, hot	Info, finans o företagsl	Off sekt, utbildn, vård
Stockholm	1 274	2,4	8,3	19,9	33,9	35,6	
Uppsala	196	3,0	15,1	18,3	21,5	42,1	
Södermanland	140	8,3	18,4	18,7	15,3	39,4	
Östergötland	227	8,9	14,3	16,6	20,3	39,9	
Jönköping	182	11,1	21,4	19,5	10,6	37,3	
Kronoberg	96	8,4	17,5	21,9	17,2	35,0	
Kalmar	113	6,3	22,9	18,4	11,5	40,9	
Gotland	30	1,0	23,9	17,3	10,0	47,8	
Blekinge	75	7,6	17,4	13,9	16,5	44,6	
Skåne	658	3,1	15,2	21,1	21,2	39,4	
Halland	170	3,9	18,8	24,1	18,9	34,4	
Västra Götaland	880	7,6	14,0	19,9	20,8	37,7	
Värmland	137	5,5	20,8	19,4	13,3	41,0	
Örebro	146	7,2	15,9	20,8	12,4	43,7	
Västmanland	131	10,1	13,1	18,7	18,4	39,6	
Dalarna	135	5,8	22,6	17,3	13,7	40,6	
Gävleborg	132	7,8	19,1	20,3	13,3	39,5	
Västernorrland	116	4,6	16,3	19,5	17,3	42,3	
Jämtland	63	2,1	17,7	19,9	17,2	43,1	
Västerbotten	134	4,7	18,4	15,6	16,8	44,5	
Norrbottn	119	3,3	20,4	19,2	15,0	42,0	
Hela riket	5 156	5,3	14,6	19,6	21,9	38,6	
Procentuell ekonomisk tillväxt, 2018							
BNP	2,3	2,9	2,0	1,9	4,5	0,3	

Källa: SCB

GSLIV

Ekonomisk aktivitet q3 2019

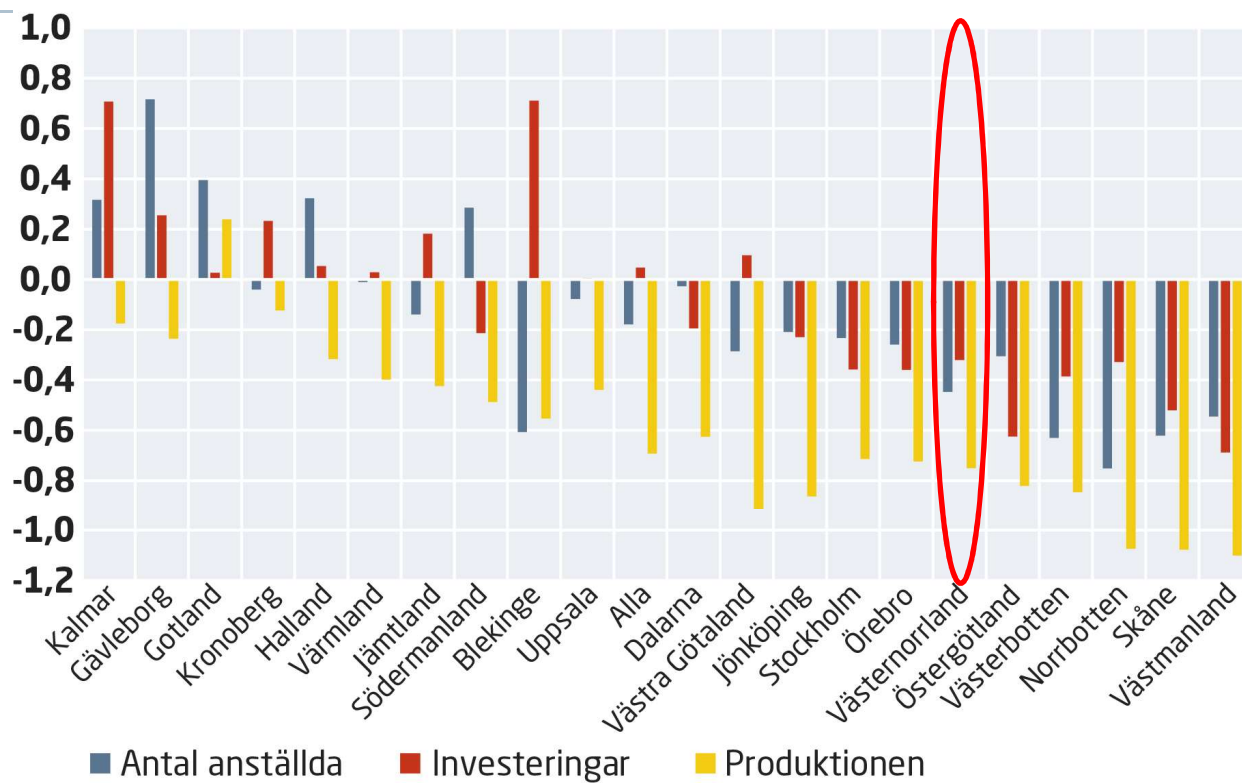
Län	Sysselsättning	Population	Bostadsbyggande	Bostadspriser	Bilförsäljning	Nya platser	Varsel	Arbetslöshet
Kronoberg	5,3	0,7	59	3	-23	-11	-8	7,4
Halland	3,3	0,9	-24	2	-14	-1	93	5,2
Värmland	3,1	-0,2	1	4	-15	-8	0	5,2
Östergötland	2,7	0,6	14	4	-17	-9	11	7,2
Västmanland	2,7	0,6	-14	0	-18	-11	79	6,1
Gävleborg	2,1	-0,3	-46	5	-19	-1	28	8,3
Västra Götaland	1,8	0,8	-12	0	-26	-17	47	5,7
Stockholm	1,8	1,3	-6	-1	-10	-8	63	6,6
Blekinge	1,4	-0,3	28	5	-13	-15	109	5,7
Uppsala	1,3	1,6	-16	-3	-18	-1	-23	5,0
Gotland	0,5	0,2	-76	1	-12	-16	-9	5,7
Örebro	0,2	0,5	19	0	-23	-16	39	6,7
Jönköping	-0,1	0,6	-49	-1	-21	-23	28	5,3
Skåne	-0,1	0,8	-19	3	-7	0	35	9,0
Kalmar	-0,7	-0,2	32	-2	-21	-15	-33	5,8
Dalarna	-1,9	-0,4	-17	3	-14	-4	-4	6,2
Västernorrland	-2,7	-0,6	-35	0	-27	-5	25	5,8
Södermanland	-2,9	0,5	-10	1	-17	-6	47	6,8
Västerbotten	-3,8	0,3	-57	-1	-25	-9	11	6,5
Jämtland	-4,4	-0,1	20	-4	-39	-17	50	7,2
Norrbottn	-6,4	-0,6	-29	4	-20	10	15	4,6
Riket	0,8	0,7	-12	0	-16	-10	39	6,6

Källa: SCB, Arbetsförmedlingen, Svenskt Näringsliv

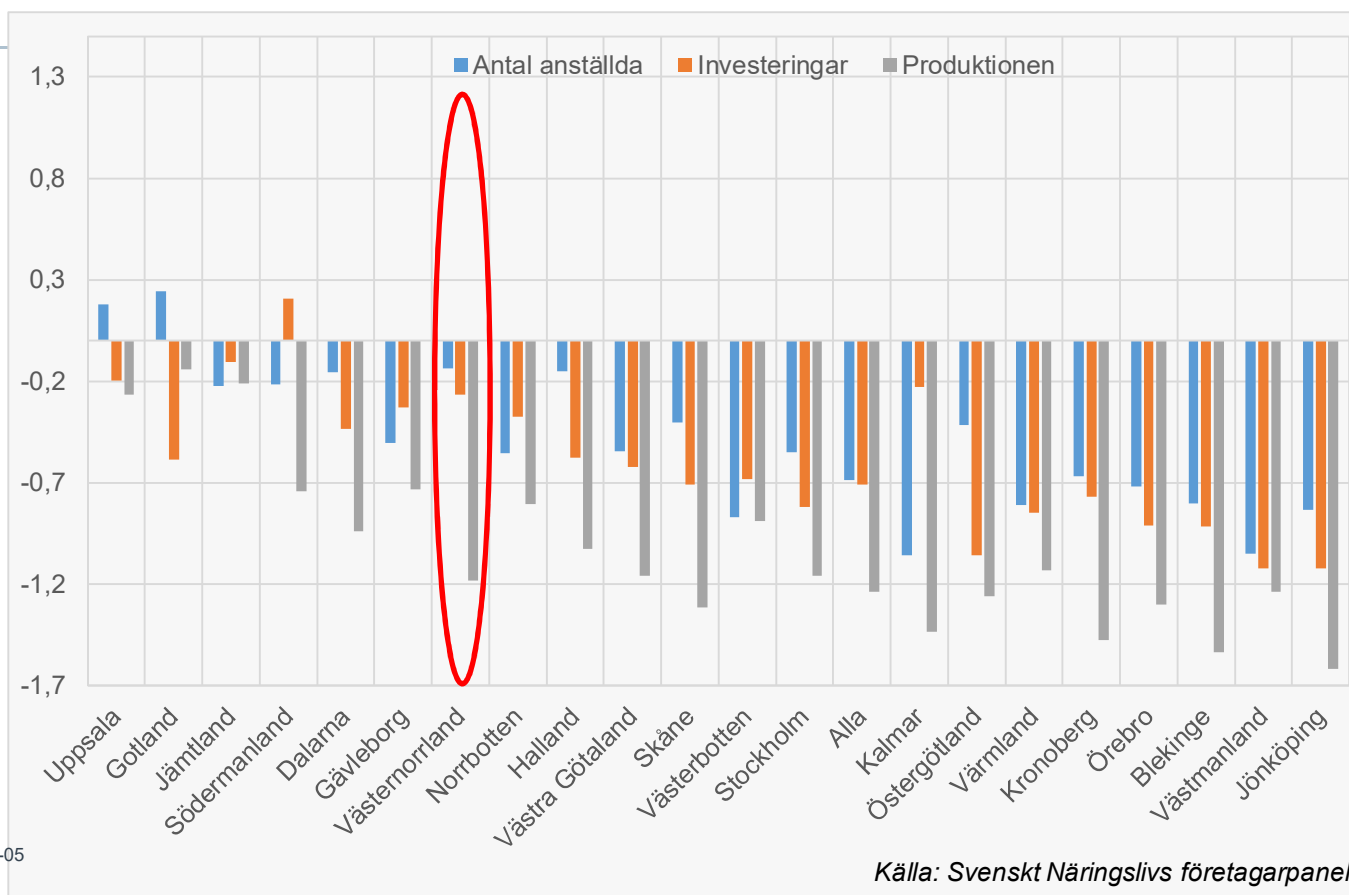
DIAGRAM 38: Förväntningar på 6 månaders sikt

Normaliserade netttotal, förväntningar q3 2019.

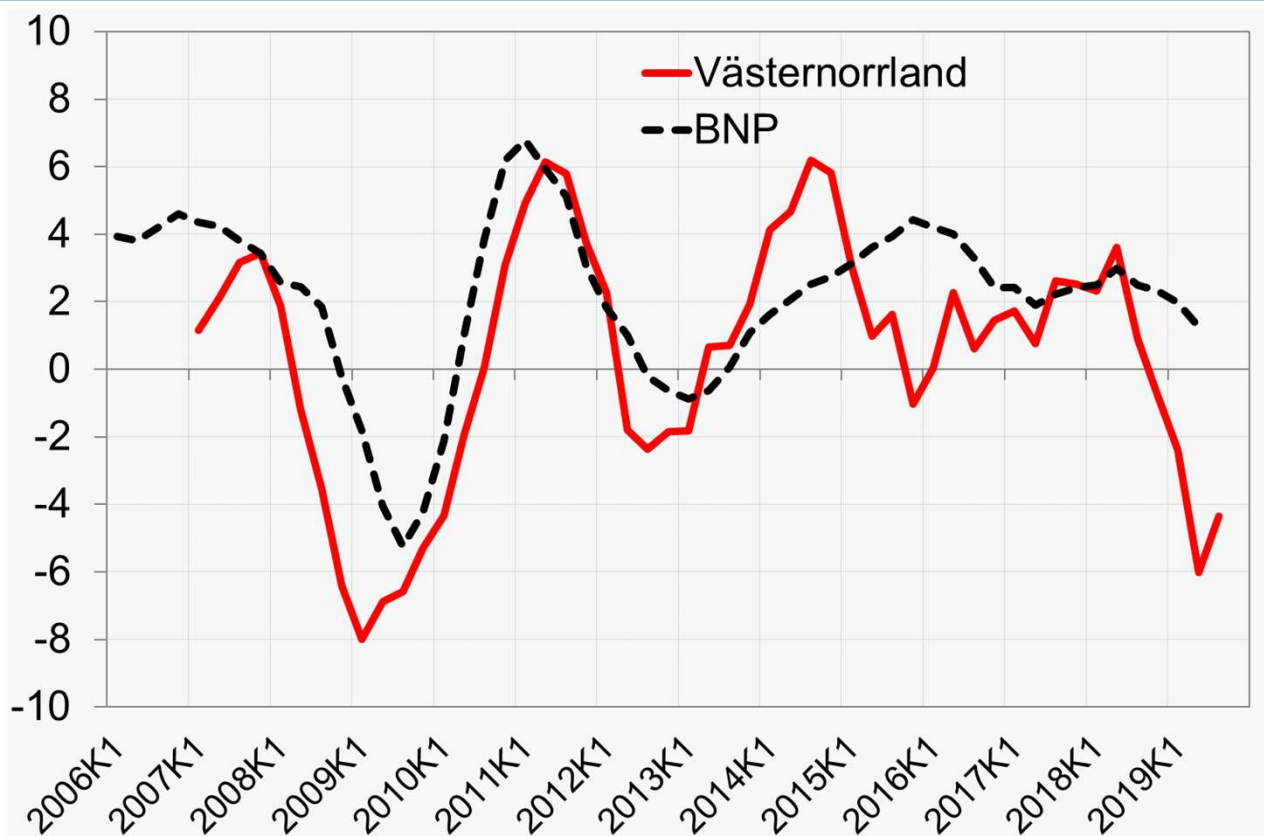
Rangordning efter summerade netttotal.

Förväntningar på 6 månaders sikt q4 2019

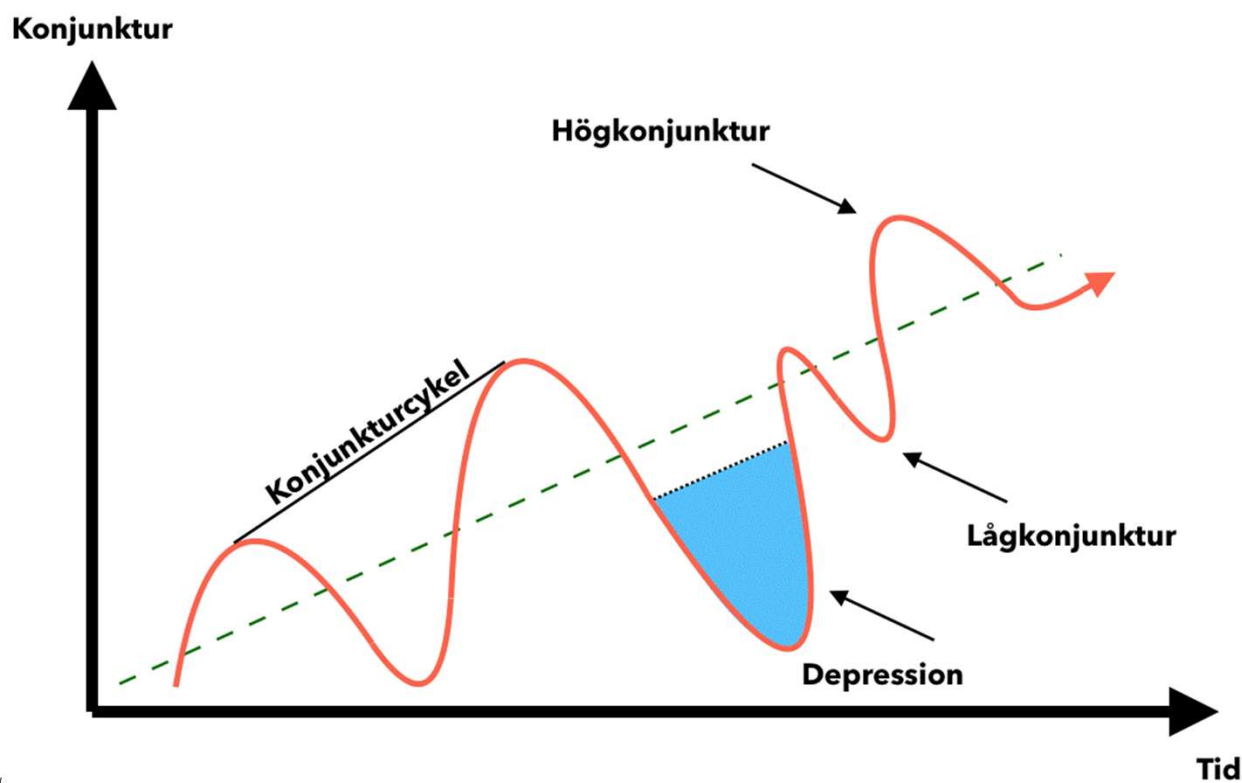

Enligt vår indikator minskar aktiviteten i Västernorrland kraftigt

Det ekonomiska läget

November 2019

Göran Grahn

2019 11 29